

er en uttalelse fra svensk «Dagsposten» i forbindelse med en omtale av fil. lic. Åke Thulstrups skrift om «Svensk utrikespolitikk under andra världskriget»:

Om möjligheten för en svensk invasion i Norge våren 1945 säger författaren: «En aktion mot tyskarna i Norge ansågs berättigad endast om den norska regeringen begärde en sådan — och det gjorde den inte». Inte heller detta kategoriska påstående är riktigt. Den norska regeringen önskade använda svensk militär invasion mot ett hot mot tyskarna — oavsett en dylik invasion kunde komma att kosta det norska folket av blod och ödeläggelse. De norska ut-sändningarna i svensk radio våren 1945 nyttjade dagligen detta hot. — Men svenska regeringen ville inte heller vid denna tidpunkt in i kriget och den sökte och fick riksdagens bifall till att hålla fast vid denna linje. Man har ingen anledning tro att ett krav från norska regeringen i London skulle ha fått Sveriges regering att föreslå väpnad invasion i Norge våren 1945.

En kronikør i Moskva radio ..sier at opprettelsen av amerikanske baser i Norge, Storbritannia, ..Island og andre vestlige land er ..en av de viktigste årsaker til de spendte internasjonale forhold.

nå i stundens alvor har rett til å vente løsningen:

Slutt av øyeblikkelig det såkalte «landssvikoppgjør»! Slipp ut dem som ennå sitter fengslet på politisk grunnlag! Sørg for en øyeblikkelig generalrevisjon av alle avsagte dommer og utferdigede forelegg i samsvar med rettsprinsipper som er en rettsstat verdige! Legg spesiell vekt på revisjonen av oppgjørets økonomiske side og stans Erstatningsdirektoratets skjematisk innfordringsvirksomhet før ytterligere ulykker er anrettet! Skap levelige vilkår for alle som nå i seks lange år har vært ranet for sine eksistensmuligheter, og som på arbeidsmarkedet har måttet finne seg i å bli tråkket på av folk som såvisst ikke har vært deres overmenn i nasjonal henseende!

Sett en stopper for det mest motbydelige skuespill i vår hit-tidige norske historie.

Rettsforholdene i forbindelse med «oppgjøret» har allerede vakt en hoderystende undring og betenkelighet hos utenlandske rettskyndige. La ikke dette utvikle seg derhen at vårt land stats- og folkerettslig blir et internasjonalt skremmebilde.

Øyeblikkets alvor krever handling. Idag må det legges et styrkebelte omkring landet vårt. Og det som her er sagt, er det som først må gjøres.

Helge Grønstad.

om alt annet stoff ble sjaltet ut. Redaksjonen må gjøre sitt utvalg etter beste evne og overbevisning, og hvis resultatet blir noenlunde ens over hele landet, betyr det ikke annet enn at vårt folk står samlet om en felles retningslinje, — og at vår presse nettopp fordi den er et uttrykk for den offentlige opinion, også er en samfunnsmakt»

Lakttakere vet, at dette ikke er den riktige forklaring på norsk presses servilitet idag. Forklaringen ligger nemlig i at norsk presse mangler uavhengige personligheter. Det økonomiske trykk og mange slags annet trykk skaper ikke atmosfære for en uavhengig og nasjonal presse.

Dette vet Emil Smith meget godt. Han skriver derfor selv mest om emner som ikke er av de farligste idag! Han tygger fortjenstfullt drøv på sin store viten, og klager over den klassiske dannelses død på våre læreanstalter. Men slik journalistikk så oppløftende som den enn er, rammer ikke de krefter som gjennom presse og kringkasting luller Ola Nordmann i søvn med fortelser og halve opplysninger.

De privilegerte

Jeg reiste forleden med jernbanen, noe jeg søker å unngå mest mulig, grunnet de alt for høye takster. Men inne på samme kupe' hvor jeg satt, befant det seg også to tykke madamer, som satt med hver sin tyvepakning sigaretter og dampet. Da konduktøren kom for å klippe billettene fikk jeg se, at disse to kvinnelige medpassasjerer hadde «frikort». Det var hustruer til to jernbanemenn Skravla deres løp fritt og tett, og jeg hørte den ene rette spørsmål til den annen: Å ska du hen da? «Å, jeg skal inn til byen for å kjøpe «ei halv ei» til den første mai.

I disse dager drøfter man spørsmålet om å forhøye takstene på jernbanen. Men takstene er jo for høye som de er. Ville det ikke være på sin plass å frata jernbanefunksjonærene det privilegium de har hatt i årreker, nemlig at de som er ansatte ved Statens jernbaner i en eller annen stilling har rett til fri befording på jernbanen for seg og sin familie, så lenge barna er under 18 år. Videre har de det fortrinns fremfor oss andre dødelige, at de kan frakte ved, grønnsaker osv. gratis med jernbanen.

Nå, da skattemyndighetene tar en til siste øre og vel så det, ville det være på sin plass å oppheve alt gratistteri ved jernbanen. Jernbanens «tilsynsmenn» har også frie reiser. — Disse overflødige tilsynsstillinger var opphevet under okkupasjonen. Det er et spørsmål om man ikke burde gjeninnføre denne prisverdige regel. Hvis det apsolutt skal holdes «tilsynsmøter» burde vedkommende selv betale sin billett, men få billetten refundert. En såkalt tilsynsmann har nemlig rett til nårsomhelst å benytte sitt frikort.

Det er et stort spørsmål om ikke den samme regel også burde gjelde «Landets kårne». De har nå så høy lønn for å slite stolene i stortinget, at deres frikort uten skade kunne oppheves. Det var langt bedre at de fikk billetten refundert ved reiser til og fra stortinget. Men at de også kan benytte frikortet til alle årets dage, til valgforedrag osv. er en uting som snarest mulig bør fjernes. Tola.

Det var en mann som talte —

Nå, snart 6 år etter den såkalte fri-gjøring, må jeg atter minnes Vid kun Quislings siste radiotale til det norske folk. — Det var på ettermiddagen den 6. mai 1945 i Førergårdens forlegging på Ullevål. Vi var en gruppe NS-menn som var samlet rundt radioen. På dette tidspunkt var jo «seier'n vår», for alle nordmenn, unn tatt oss. Quisling visste også dette, og sa det. Men på tross av dette, appellerte han til alles fornuft og sanne fedrelandssinn, — for han sa, at om det nå så lyst og strålende ut, med seirens palmer i hendene, — så ville atter tunge mørke skyer trekke opp over Europa, og Norge. Og da måtte all smålig strid fare; alle som én måtte samles for den felles oppgave: Å berge Norge gjennom nye trengselstider. —

Det var spesielt tre ting vi måtte ha for å greie denne oppgave, nemlig: Kraft, mot og enighet! — Disse fire ord var de siste Quisling som fri mann fikk si til det norske folk. —

Det var nok av dem som nå sa som så: «Hva har han å si nå, landsforræderen»? Men vi NS-folk følte, at her var det ingen slagen mann som talte, — her var ingen krypende bønn om nåde! Hans ønske var nå, som i april dagene fem år tidligere, å spare

«Det får også være måte på velvillighet»

Biskop Berggravs selsomme statistikk

En meget talende og skrivende biskop Berggrav har som tidligere meddelt i Kristelig Studenterforbund holdt foredrag om «Arbeiderpartiet og kirken». Her har han ifølge «Arbeiderbladet»s referat uttalt, at etter en beregning som er akseptert av fremtredende arbeiderpartihold, ..er det i partiet 60 pst. som er positivt innstillet overfor kristendommen, 5 pst. fiendtlig eller motvillig og 35 pst. likesæle. Høyres pressekontor skriver om dette:

«Det er en ganske ny og meget oppsiktsvekkende metode til bedømmelse av forholdet mellom kristendommen og de politiske partier biskop Berggrav her lanserer. Vi er idag kommet så langt at kristendom men har opphørt å være et stridspunkt på det politiske plan, og det skulle både samfunnet, kirken og de kristelige organisasjoner være best tjent med. Vi har riktignok et parti som pretenderer å være særlig kristensinnet, men heller ikke på det hold har man gått så langt som til å operere med statistiske oppgaver over kristendommens utbredelse innen de forskjellige partiorganisasjoner. Når kristendom-

blir glemt. Men det forhindret ikke at pressen fortsatte sin hetz mot Spania samtidig som den kjelet for sine venner i øst. Nå ser det ut til at disse pennehelter og deres tilhengere er kommet på andre tanker, men det har kostet meget — kanskje mer enn de vil være ved.

Harry Pollitt har i en tale, som er opptatt på lydbånd og er utsendt over Budapest radio under den ungar-ske årskongress, uttalt håpet om at Storbritannia snart ville få en regjering som kunne føre sosialismen frem til et folkedemokrati. — Enkelte forvarslar har britene fått gjennom de mange streiker, som blusser opp snart her og snart der og som stadig får ny næring gjennom «velferdstatens» feilslagne eksperimenter. Man skal således ikke forsverge noe, selv om det britiske flegma synes å tale atskillig påkjennning.

norsk blod og eiendom i størst mulig utstrekning!

For oss som hørte denne tale, ble de kloke, manende ord en «moralisk ballast», som kom oss godt med i stormen som brøt løs vel et døgn senere.

David Strømme.

men i sin tid inntok en ganske fremtredende plass i den politiske debatt, var det fordi Arbeiderpartiet den gang selv innbød seg i opposisjon til både det kristelige livssyn og det kristelige arbeide.

Vi aner ikke hvor mange oppriktige kristne det er i de forskjellige partier, hverken i absolutte tall eller i prosentvise relasjoner. Vi skulle ønske at det var riktig mange av dem innen alle partier. Men vi tror ikke mål egner seg for statistisk oppstilling i Nasjonalbudgettform. Biskopens tall kan tjene som kjærkomne oppslag i «Arbeiderbladet», men tjene kristendommens sak kan de ikke.»

Det kristelige dagblad «Dagsavisen» i Trondheim synes, at biskopen har vist arbeiderpartiet stor velvilje og sier om foredraget:

«Hva en nå enn vil si om disse uttalelsene — de kan naturligvis bli gjenstand for delte meninger — så er i allfall et sikkert: stort mer velvillig kunne ikke biskopens tale ha vært. Og nå vet vi alle, at velvilligheten er en meget god ting. Videre vet vi at den som vil oppnå noe positivt hos en eventuell mot-

svant ut de åpne vinduer — fortalte hva han tenkte og følte.

Jeg vil verge mitt land, spilte han. Vi skiltes for å møtes igjen neste dag, men da var han vekk.

En tid senere traff jeg ham igjen. Han hadde klart å komme seg ut av byen, — hadde ikke hatt tid til å vente på meg. Tappert hadde han slåss mot tyskerne, sittet i fangenskap — og no var løslatt. Han hadde verget sitt land!

Hva ville han no foreta seg? Jo, han gikk inn i politiets hjelpekorps.

Hans trang til å hjelpe, lå ham stadig varmt på hjertet. Da det for alvor tok til å floke seg, gikk han over til stapo. — I sannhet på dette feltet er meget vanskelig og utakknemlig samfunnsoppgave. Han var ikke av den feige, redde eller egoistiske typen. — Han tenkte ikke på makten eller æren, — men utelukkende på en samvittighetsfull nestekjærlighet — som måtte utføres i praksis!

Tiden gikk og hans oppgave ble større og vanskeligere. Han var fremdeles i besittelse av gå-på-naturen, — den naturen som kun blir forundt en dyktig soldat — der løper til han stuper, — reiser seg opp og løper videre.

Det var en frisk saft i denne gutten, en ekte sønn av mor Norge.

De siste ord han sa til meg før han ble arrestert var:

«Husk Georg, Kun sannhetskraften i en samfunnsånd blandt gudoppfylte frie mennesker kan fri oss fra de gamle bånd og lede sletken fram mot nye tider».

Hvor er han i dag?

Han er fengslet for landssvik!

Georg.

Husk kontingenten

part, han står seg på å legge for dagen en velvillig innstilling.

Men vi hadde nær sagt: det får også være måte på velvillighet. Og vi synes biskopen her har hatt vanskelig for å passe måten.

Vi har kanskje ikke rett til å vente at biskopen skulle ha drysset noen saltkorn ned i de marxistisk besatte nøkkelstillinger i Arbeiderpartiet. Han kan muligens senere finne anledning til det, om han synes det trengs. Men vi synes likevel det er rart at han nettopp i forbindelse med omtalen av de marxistisk oppdratte intellektuelle i nøkkelstillinger finner grunn til å understreke at partiet ønsker å være saklig innstilt overfor kristendommen.

Men når en mann som biskop Berggrav tar så lett på de kristendomsfiendtlige tendenser i norsk politikk som han tydeligvis har gjort i dette foredraget om Arbeiderpartiet og Kirken, da synes vi velviljen er lovlig stor. «Kjemper vi bare redelig for vår tro, da blir vi ikke skremt om det futter av en gresshoppe», sier Berggrav. Nei, det er så. Men det kan være at mange føler seg skremt ved å høre biskop Berggrav si dette i en slik forbindelse.»

derfor ikke kan ansees juridisk bindende. «Siden 1933 har selskapet arbeidet uten noen avtale og det må nå gi oss en redegjørelse for sine inntekter siden den tid. Selskapet har ikke rett til å selge olje til den britiske flåte til en pris som ligger under noteringene på verdensmarkedet. Vi må nå gå igjennom selskapets bøker og se til at selskapet tilbakebetaler oss den rabatt som har vært bevilget den britiske flåte», sa Mossadeq. (G.H. & S.T. 2. mai 51).

DET HOLLANDSKE

opprustningsprogram omfatter også et demningsanlegg, hvorved hele landet kan settes under vann i tilfelle av et angrep. Arbeidet med disse demninger er iflg. forsvarsstaben allerede begynt. (Berlingske Tid., 1.5.51.)

BEFOLKNINGSTALLET

i Vesttyskland er for tiden ca. 47,8 millioner, dette viser en tilvekst i 1950 på 683,000. 240,000 kom fra sovjetsonen «ell. øst-Berlin, 54000 fra krigsfangenskap, 69,000 fra forskj. leire, 41,000 fra utlandet. (Die Zeit nr. 17, 51.)

DE FORENTE STATER

foretlo 3. 5. at alle medlemmer av FN skulle stanse alle leveringer av våpen, olje eller strategiske varer til det kommunistiske Kina, og at denne blokade skulle gjennomføres hurtigst mulig. (Politiken 4. 5. 51).

HAVANA VIL OGSÅ NASJONALISERE. President Prio vil iflg. offisiell meddelelse oppfordre kongressen til å nasjonalisere «Havanas Forente Jernbaner», som er engelsk eiendom. «Havana Forente Jernbaner» og «Pakkhusselskapet Regla» er aksjeselskaper som har vært registrert i London siden 1898. De to selskaper eier og driver i fellesskap over 2000 km. jernbaner på Cuba. (Berlingske Tid., 4. mai 51).

Svar til en engelsk-syk innsender i «Morgenposten»

«Morgenposten» hadde den 12. 3. d. å. et innlegg av lærernøden under tegnet A. E.

På 25 linjer dokumenterer forfatteren at han er fullstendig uvitende om hva arbeide en lærer har i folkeskolen.

Videre vet han ikke hva som foregikk i okkupasjonstiden og røper en total mangel på almen opplysning.

I denne sin blindhet raser han mot de lærere som stod i N. S. og sier at selv om lærernøden var ti ganger så stor som nå, ville han betakke seg for å la et fhv. N.S.-medlem under-vise sine barn.

Det må antas at denne A. E. ikke har skolepliktige barn. Men hvis han har, skulle det være interessant å høre hvilket politisk parti han krever lærerpersonalet skal tilhøre. I lærerstanden finnes i dag alle politiske avskyngener. Hverken ansettelsesmyndigheten eller foreldrene har etter skoleloven adgang til å avkreve en lærer noen politisk troesbekjennelse.

N. V.

Nordmørspostens Trykkeri